

KAPITOLA XIII

ASISTOVANÝ STYK RODIČŮ A DĚTÍ

Kdo může být ještě dalším hráčem? Jsou jimi sociální pracovníci nebo psychologové? Znalci, soudci, svědci, noví partneři – kdo to všechno může být? Mám na mysli specializovaná zařízení, která se věnují asistovanému styku rodičů a dětí. Někdy je situace taková, že prostě je zapotřebí třetí osoby, která by byla objektivní, nezávislá a hlídala, co se vlastně děje. A která by taky pomohla rodiči navázat přerušenu nebo narušenou komunikaci s dítětem.

Obdobnou službou také je pomoc při předávání dítěte. Někdy jsou totiž vztahy tak vyhrocené, že ze samotného předání a převzetí dítěte vzniká nebetyčný problém. Je dobré, aby u toho někdo byl. Tato služba není garantována státem a v podstatě není právně ani upravena. Obvykle ji poskytují soukromé subjekty – v lepších případech občanská sdružení – a v každém případě za peníze.

I když jsou tyto služby poměrně drahé, těch, kdo je provozují, je strašně málo. Navíc to, že tyto služby jsou poskytovány soukromými subjekty, vůbec neznamená, že jsou skutečně nezávislé a že se na ně soudy i pracovníci OSPOD mohou spolehnout. Kdyby tomu tak bylo, nemohlo by například vzniknout sice zcela neoficiální, leč o to soudržnější otcovské „hnutí odporu“ proti jisté pražské psycholožce, známé svým nevyváženým postojem vůči otcům¹.

Organizace, s jejichž pracovníky mám opakovaně dobré zkušenosti, jsou: „SPONDEA“ – Krizové centrum v Brně (viz www.spondea.cz), „Area Fausta“ na pražských Vinohradech, občanské sdružení „Dům tří přání“ (viz www.dumtriprani.cz)

---

1 viz: <http://psychologie.cz/kdyz-je-mimo-psycholog/>

a „Dětské krizové centrum“ (viz www.dkc.cz). To je ovšem moje subjektivní zkušenost a omlouvám se všem, kteří zde nejsou uvedeni.

S jistými rozpaky vnímám na tomto poli činnost Fondu ohrožených dětí (viz www.fod.cz), protože jejich zprávy mi připadají dosti subjektivní. I v jiných oblastech mám vůči činnosti Fondu výhrady, které, domnívám se, nejsou pouze mým subjektivním pohledem.

V každém případě je dobré vědět, v čem vám tyto organizace mohou prospět. Mohou vám pomoci navázat opět vztah s vaším dítětem. Mohou přispět k řádnému předání dítěte od jednoho rodiče k druhému. Mohou posléze podat svědectví u soudu, jak styk rodiče a dítěte probíhal. Buďme rádi, že vůbec jsou.

Na tomto místě je nutno zmínit situaci, ke které sice dochází velmi málokdy, ale vždy spolehlivě zamíchá mediální scénou. Jsou to ty případy, v nichž soud dojde k přesvědčení, že dítě je natolik zmasírované jedním z rodičů proti druhému rodiči, že je nutno jej rodiči odebrat a předat je do takzvaného „neutrálního prostředí“. Největší mediální ohlas měl případ desetileté Terežky, kterou v roce 2007 „zavřel“ soudce do psychiatrické léčebny², a ta posléze „psala o milost“ prezidentu Klausovi. Cítila jsem potřebu se tehdy dotyčného soudce zastat a tuto potřebu cítím i dnes. Stát nemá a nezná jinou možnost, jak dítě dostat z „péče“ manipulujícího rodiče a troufám si s těmi, kdo zastávají opačný názor, polemizovat o tom, že dítě bylo „psychicky zdravé“.

Nenávist, kterou dívka pociťovala vůči svému otci, neměla racionální základ, a tudíž bylo na místě se ptát, zda skutečně nenávist v takto intenzivní formě byla znakem psychického

---

2 viz k tomu také <http://www.cak.cz/scripts/detail.php?id=1805>

zdraví. Jisté je, že psychiatrická léčebna je pro účely narovnání vztahů mezi rodičem a dítětem naprosto nevhodná, ale jen tak je už zcela jasné, že nález III ÚS 3363/10 ž 13. 7. 2011 je vyjádřením standardního postoje Ústavního soudu a že to je opět zákonodárce, který fatálně selhal při řešení podobných případů, jako je Tereзка i chlapec jmenovaný v citovaném nálezu.

Doufejme, že jednou začnou zákonodárce zajímat i děti a ne jenom „ekonomické“ zákony, na kterých je možno utržit mediální ohlas, a vyřeší i problém, kam s takovými dětmi. Jistěže nejlepší by bylo, aby k podobným případům vůbec nedocházelo. K tomu by však muselo dojít k úplné změně rodinného práva a to je, bohužel, přesně to, s čím počítat nemůžeme. Nový občanský zákoník coby „moderní“ právní norma všechny nešvary současného rodinného práva nejen konzervuje, ale podle mého názoru ještě umocňuje. Máme se na co těšit.

Shrnutí:

1/ Někdy se můžete dostat do situace, kdy vám se vztahem k vašemu vlastnímu dítěti pomůže profesionální organizace. Ta může zprostředkovat jednak asistovaný styk, jednak asistované předávání dítěte.

2/ Zavírání dětí do blázince z příčiny vytvoření takzvaného „syndromu zavrženého rodiče“, tedy naprosté nenávisti k druhému rodiči, je protiústavní. Nicméně alternativa v podstatě není. Čili jinou možností je pouze ponechat dítě vyrůstat v nenávisti a s nenávistí.

3/ Pamatuje na to, že vztah k vlastnímu dítěti se primárně nevyjadřuje právní bitvou. Primárně se vyjadřuje láskou. Doporučuji: nacvičte si to! Komunikace s dětmi je obtížná, a pokud máte s nimi navíc deformovaný vztah, je dobré k danému problému přistoupit stejně jako k nácvičku jakéhokoliv jiného chování. Když chcete řídit auto, také jdete nejdřív do autoškoly. Když chcete narovnat vztahy se svým dítětem, zkuste změnit

i svoje vlastní chování.

4/ Bod tři vás určitě vůbec nepotěšil, ale vy to už dobře víte: je to jen na vás, jak si nastavíte vztahy se svým okolím, i se svými dětmi. A to i v případě, že váš protějšek a „sou-rodíč“ je úplný/á magor/ka.